

Zarządzenie nr 45/2019

Wójta Gminy Jastrząb

z dnia 23.04.2019 r.

w sprawie procedury oceny ryzyka wykonania

„Planu działania Gminy Jastrząb w roku 2019”

Na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2016 roku o finansach publicznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1870 z póź. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1

W ramach kontroli zarządczej w roku 2019 ustala się procedurę oceny ryzyka wykonania „Planu działania Gminy Jastrząb na rok 2019” w brzmieniu załącznika nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

§ 2

1. Wykonanie Zarządzenia powierza się pracownikom Urzędu Gminy Jastrząb.
2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

WÓJTA GMINY

Andrzej Bracha

Jastrząb, dn. 23.04.2019

Procedura oceny ryzyka wykonania

„Planu działania Gminy Jastrząb w roku 2019”

1. CEL PROCEDURY

Celem procedury jest zapewnienie że:

- 1) proces szacowania ryzyka jest kompletny oraz daje szczegółowe, porównywalne i odtwarzalne rezultaty;
- 2) kryteria oceny ryzyka są ustanowione i spójne z rzeczywistym stanem oraz dostarczają rzetelnych wyników na temat faktycznego poziomu ryzyka;
- 3) zidentyfikowano potencjalne ryzyko, opisano w kategoriach ilościowych i zarządza się nim świadomie;
- 4) dokumentacja szacowania ryzyka jest poddawana cyklicznym przeglądom oraz jest zatwierdzana przez kompetentny personel.

2. PRZEDMIOT PROCEDURY

Przedmiotem procedury jest ustalenie metodyki oceny ryzyka wykonania działań Gminy Jastrząb w roku 2019 oraz skutecznego pomiaru wyselekcjonowanych zabezpieczeń i grup zabezpieczeń poprzez mierniki oceny skuteczności. Na proces oceny ryzyka składa się:

- a) Przeprowadzenie szczegółowej oceny ryzyka w kontekście zaniechania działań w określonym zakresie.
- b) Opracowanie planu postępowania z ryzykiem w oparciu o przyjęte kryteria akceptacji ryzyka z uwzględnieniem powtórnej analizy, w ramach wdrożonych działań korygujących i/lub zapobiegawczych, zidentyfikowanych nowych podatności i zagrożeń oraz dokonanych zdarzeń związanych z wykonawstwem.

Procedura swoim zakresem obejmuje wszystkie referaty i samodzielne stanowiska Urzędu Gminy za wyjątkiem Urzędu Stanu Cywilnego oraz GOPS.

3. KOMPETENCJE I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Sekretarz Gminy jest kompetentny i odpowiedzialny za merytoryczne przygotowanie oraz nadzorowanie rozpowszechnianie, analizowanie, zatwierdzanie oraz przechowywanie oryginałów dokumentów szacowania ryzyka.

Kierownicy referatów oraz samodzielni pracownicy odpowiadają za bieżącą aktualizację oceny ryzyka bezpieczeństwa aktywów oraz przeprowadzanie okresowych przeglądów działalności.

Każdy pracownik Urzędu Gminy zobowiązany jest zgłaszać zaobserwowane lub potencjalne zagrożenie oraz incydenty związane z wykonawstwem zadań Kierownikowi Urzędu (Wójtowi).

4. TRYB POSTĘPOWANIA

4.1 Ocena ryzyka

Istotą procesu oceny ryzyka jest określenie znaczenia ryzyka na podstawie porównania wyznaczonych wartości ryzyk dla zidentyfikowanych aktywów z kryteriami akceptowania ryzyka w kontekście celów strategicznych i ekonomicznych, organizacyjnych oraz spełnienia przepisów prawa. Ocena ryzyka powinna być prowadzona na właściwym stopniu szczegółowości z uwzględnieniem strat finansowych, wizerunkowych i informacyjnych, których Gmina doświadczyła bądź może doświadczyć w przyszłości. Polega to na przypisywaniu wartości liczbowej prawdopodobieństwu wystąpienia, podatności oraz skutkom zdarzeń.

Wójt po przeprowadzeniu analizy ryzyka zgodnie z zasadami określonymi w procedurze analizy ryzyka wykonania zadania, przedstawia opracowaną dokumentację Zespołowi specjalistów do weryfikacji, a po zweryfikowaniu dokumentów analizy ryzyka wspólnie z Zespołem przeprowadza szacowanie ryzyka. W skład zespołu wchodzi wyznaczeni pracownicy.

4.1.1 Identyfikowanie potencjalnych zagrożeń i podatności

Ocena ryzyka przeprowadzana jest dla każdego zidentyfikowanego podczas inwentaryzacji aktywa, rozpatruje trzy obszary:

- △ prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia;
- △ podatność aktywów na zagrożenia;
- △ skutków potencjalnych zagrożeń;

które mogą nastąpić w wyniku działań:

- △ umyślnych - (U),
- △ przypadkowych – (P),
- △ niezależnych od Urzędu Gminy - (N).

Przyjmuje się, że zagrożenia (U,P) są wynikiem działań ludzkich, natomiast źródła zagrożeń (N) są niezależne od Urzędu Gminy i zależą od otoczenia gospodarczego i politycznego.

Listę potencjalnych i realnych zagrożeń umieszczono w Tabeli nr 1. Wymienione zagrożenia należy uwzględnić podczas szacowania prawdopodobieństwa, podatności oraz skutków zdarzeń.

Należy uwzględnić, że podatność, nie powoduje jeszcze szkody, ale należy zgodnie z Tabelą nr 2 oszacować stopień zabezpieczenia aktywa pod kątem zidentyfikowanych zagrożeń.

Tabela nr1 Typowe zagrożenia – przykłady

Lp.	Rodzaj	Zagrożenie	Źródło
1	Zniszczenia fizyczne	pożar, zalanie, zanieczyszczenie, poważny wypadek komunikacyjny, zniszczenie infrastruktury, korozja, erozja	P,U
2	Zjawiska naturalne	zjawiska pogodowe: powódź, gradobicie, wichury, burze	N

3	Naruszenie procedur: wykonawczych, przepływu środków finansowych	decyzje organów dotujących, zmienność zapisów prawnych, sytuacja gospodarcza	U,N
4	Awaryje techniczne	wady i awaryje urządzeń, sprzętu, materiałów	P,U,N
		umyślne uszkodzenia, urządzeń, sprzętu, materiałów	P,U,N
5	Utrata usług	nierzetelny wykonawca, wadliwie sporządzone umowy	P,U
6	Nieautoryzowanie działania	niewłaściwe funkcjonowanie urządzeń	P
7	Naruszenie bezpieczeństwa funkcji	błąd użytkownika	U
		odmowa działania	P,U,N

Tabela nr 2 Typowe podatności - – przykłady

Rodzaj	Przykład podatności	Przykłady zagrożeń
Sprzęt	Niezabezpieczone urządzenia i sprzęt	Kradzież sprzętu, materiałów i urządzeń
	Wrażliwość na wilgoć, mróz, temperaturę	korozja, zawilgocenie
	Wrażliwość na zjawiska pogodowe	Uszkodzenia, zniszczenia
Budynki	Brak dozoru personalnego	Niepożądani użytkownicy
	Złe zabezpieczenie materiałowe	Zalania, erozja, uszkodzenia od zjawisk naturalnych
	Brak zabezpieczeń elektronicznych	Włamania, dewastacje
	Brak fizycznej ochrony budynków, drzwi i okien	Kradzież, zniszczenie
	Niewystarczające szkolenie z zasad bezpieczeństwa, użycia sprzętu	Błąd użytkownika
	Praca personelu zewnętrznego lub sprzątającego bez nadzoru	Nieautoryzowane użycie urządzeń
Organizacja	Brak procedur regulujących bezpieczeństwo aktywów	Straty materialne, Niezgodność z przepisami prawa, Nieautoryzowany dostęp
	Brak regularnego nadzoru	Nadużycie praw

4.1.2 Metodyka Oceny Ryzyka

Metodyka Oceny Ryzyka w Urzędzie Gminy, została ustanowiona w zgodzie z rzeczywistym stanem bezpieczeństwa aktywów oraz dostarcza rzetelnych wyników na temat faktycznego poziomu ryzyka. Za dane wejściowe do procesu oceny uważa się wszelkie informacje przedstawione w analizie ryzyka (dane z inwentaryzacji), a w szczególności miejsce, obecne zabezpieczenia oraz wagę przypisaną przez właściciela aktywa. Ponadto każde szacowanie prawdopodobieństwa, podatności oraz skutków zdarzenia powinno się odbywać w relacji z Tabelą nr 1 i 2 niniejszej procedury według zadanych kryteriów:

Szacowanie prawdopodobieństwa

Tabela nr.2

Badane kryterium	Ryzyko	Wartość
(Po) Prawdopodobieństwo (możliwość wystąpienia)	niskie, odległe, mało realne szanse na zdarzenie	1
	może się zdarzyć lub zdarza się sporadycznie	2
	bardzo realne szanse wystąpienia	3

Szacowanie podatności

Tabela nr.3

Badane kryterium	Ryzyko	Wartość
(PR) Podatność (słabość aktywa)	aktywa bardzo dobrze zabezpieczone	1
	aktywa dostatecznie zabezpieczone	2
	aktywa słabo lub niezabezpieczone	3

Szacowanie skutków

Tabela nr.4

Badane kryterium	Ryzyko	Wartość
(S) Skutek (wpływ na organizację i/lub proces)	nieterminowość dostaw i usług, zła jakość materiałów, brak płynności finansowania działania nie powoduje zakłóceń w realizacji zadania oraz wzrost kosztów realizacji	1
	nieterminowość dostaw i usług, zła jakość materiałów, brak płynności finansowania działania powoduje okresowe zakłócenia w realizacji zadania oraz wzrost kosztów realizacji	2
	nieterminowość dostaw i usług, zła jakość materiałów, brak płynności finansowania działania powoduje poważne zakłócenia w realizacji zadania oraz wzrost kosztów realizacji	3

4.1.3 Kategoria Ryzyka

Kategoria ryzyka zostaje ustanowiona zgodnie ze wzorem:

$$R = P_R \cdot P_O \cdot S$$

gdzie:

P_R - Prawdopodobieństwo

P_O - Podatność

S - Skutek

Wynik z działania zgodnie z poniższą tabelą należy przypisać ustanowionym kategoriom ryzyka, a następnie uruchomić czynności doskonalące bezpieczeństwo wykonania zadania w celu redukcji ryzyka do poziomu akceptowalnego. W uzasadnionych przypadkach Pełnomocnik (Sekretarz Gminy) w konsultacji z Wójtem może zaakceptować ryzyko kategorii drugiej lub trzeciej, szczególnie gdy działania profilaktyczne odnoszą się do długoterminowych i kosztownych inwestycji na rzecz bezpieczeństwa danego aktywa.

Wytyczne do postępowania z ryzykiem

Tabela nr.5

Klasa Kategorii	Kategoria Ryzyka	Wartość Ryzyka	Akceptacja Ryzyka Tak / Nie	Działania zapobiegawcze
1	Małe	1 ÷ 7	TAK	Podejmowanie działań nie jest konieczne, zalecane jest utrzymywanie ryzyka na obecnym poziomie. Można podjąć działania doskonalące
2	Średnie	8 ÷ 17	NIE	Należy zredukować ryzyko do poziomu akceptowalnego poprzez rozwiązania organizacyjne, infrastrukturalne i/lub proceduralne
3	Duże	18 ÷ 27	NIE	Należy zdecydowanie zredukować ryzyko do poziomu akceptowalnego poprzez rozwiązania organizacyjne, infrastrukturalne i/lub proceduralne zabezpieczając aktywa

4.1.4 Działania doskonalące bezpieczeństwo wykonania zadań

Procesy doskonalące bezpieczeństwo wykonania zadań prowadzone są w oparciu o podjęte działania zapobiegawcze i/lub korygujące adekwatnie do wagi potencjalnych problemów. W tym celu Pełnomocnik (Sekretarz Gminy) uruchamia plan postępowania z ryzykiem. W wyniku tych działań należy według powyższych zasad powtórnie dokonać analizy w celu sprawdzenia skuteczności i odporności wykonawstwa zadania na przypadek zaistnienia zadanych w pierwszej fazie oceny zagrożeń. Wynik z powtórnej analizy stanowi o ryzyku szacunkowym, które jest pozostałością po podjęciu wszystkich możliwych kroków zmierzających do unikania ryzyka, jego kontrolowania lub przeniesienia (transferu).

4.1.5 Plan postępowania z ryzykiem

Pełnomocnik (Sekretarz Gminy) dla aktywów, gdzie ryzyko było nieakceptowalne, formułuje plan postępowania z ryzykiem, w którym określone zostają odpowiednie działania, odpowiedzialności oraz chronologiczne priorytety w celu redukcji ryzyka do poziomu bezpiecznego – akceptowalnego. W tym celu Pełnomocnik w porozumieniu z kierownikiem jednostki, której działania dotyczą wdraża adekwatne do wynikającego ryzyka zabezpieczenia. Zabezpieczenie uważa się za skuteczne, gdy posiada wszelkie cechy narzucone przez normy branżowe, prawne i finansowe. Ostatecznie zatwierdzone i wdrożone zabezpieczenia należy wpisać w dokument szacowania ryzyka w kolumnie działań zapobiegawczych i/lub korygujących w celu poddania aktywa ponownej ocenie ryzyka.

4.2 WPROWADZANIE ZMIAN

Dokonywanie zmian w ocenie ryzyka odbywa się w wyniku każdorazowego podjęcia działań korygujących i/lub zapobiegawczych, zidentyfikowania nowego - realnego zagrożenia oraz dokonanego incydentu naruszającego bezpieczeństwo wykonania zadania.

Zapisy sporządzone w ocenie ryzyka nie ulegają przedawnieniu i są trwałe, w związku z czym każde działanie mające na celu ponowną ocenę ryzyka bezwzględnie dokonuje się w kolejnym cyklu analizy.

5. DOKUMENTACJA ZWIĄZANA

- Analiza ryzyka wykonania zadań zapisanych w „Planie działania Gminy Jastrząb w roku 2019” (SG.173.1.2019).
- Plan kontroli wewnętrznej w roku 2019 (SG.1712.1.2019)

WÓJT GMINY

Andrzej Bracha